

Landskap: Blekinge
 Härad: Mjädelstads
 Socken: Listerby
 Uppteckningsår: 1937

Upptecknat av: John Ekmansson
 Adress: Jordö Hyrtahammar
 Berättat av:
 Född år i

Uppteckningen rör Gräfsholten i Jordö.

För en tretio år sedan och därefter så länge
 man alltid nästan i hemmen. I min
 barndom fick man sitta om vitterhuvill-
 arna och dagarna också om det var ruskt
 väder så att intet fiske kunde bedrivas,
 man fick sitta uppe tills kläckan var
 elva o. Tulu om huällarna om det var
 bråttom med brytningen. Det kunde
 vara ganska drygt ibland o sitta o hitta
 hela dagar som det alltid är när möjligheter
 shall göra något som är nyttigt men
 det var inte värt att knota på den tiden

Skriv endast på denna sida!

48 sid.

utarr bara gno på så att något blev
jort. Materialiet för huvudrig av noten var
nösträdigt komvullgarn som köptes i stan
av någon & garnhandlare, när garnet
kom hem så var det att köpa på med
huvudningen föi fullt, så köpte far
dit oss sedan fick vi fortsätta med huvu-
dningarna skulle vi beisa bara en fjärde del
så fick vi beisa en i var ande tills fjärd-
delen blev färdig, men skulle "blinda mer
så fick vi beisa på vars en fjärde del
varje fjärde del borts femton fannar lång
När sedan fjärdedelarna förd på botten
blev den inte mer än tio fannar lång alltså
föres en tredjedel av måttet in på tullen
Såtså tre fjärdedelar blev en arm föi
en gräfshornat föi inte varu längre än

Tretio fanns på varje arm. Maskstolen
på en gräfshöft är tjugo maskor på
alm och hvidas med råbandknut. I vissa
fjärdar och vatten användes nät med
ett-hundra-tio maskor, alltså cirka åtta
almar jyf, och Tretio fanns längs.
Kaluens händas cirka fyra meter lång
men maskorna får vara litet mindre
än i själva naten men inte mycke.
Nät och kalu måste händas lagertig för att
unika obehag av fiskuppsyningsmannen
för är inte naten lagertig kan det med-
föra stämpling då är det bättre att vara på
den säkra sidan när man kommer
och syna naten. När så man har fått
en fjärde del kunderna så hängas den ut
i mellan två stora träd och sträckas upp.

si gatt man han sedan hänger man
på ett par stora stenar så att det blir
richtigt sträckt och knutarna dras åt riktigt
så far den hänga några dager tills den
är ordentligt sträckt. Sedan tagas nottinten
ner och så häptes förs i hos lamporinaren
i stan dom fick man beställa hos honom
på den tiden så att dom blev passligo
till att föra på tallarna var utan hoppa
hampa en centimeter grova. När så biterna
var fäda på repen så skulle dai sättas
på flötter som var utan tröjor i
tider, flötter var utan gran som till
huggdes så att dom blev mycke tunna
längden var cerka tjugo centimeter långa
och cerka tiohundratal centimeter breda så brändes
två hål i var ända för att kunna sy fast

flänen som vi kollar dom, när så alla
 flänen är fastsydda så för man sätter
 fast sinken som vi använde smistens
 till. är nötta när föd på telnen så behövs
 inte så många stenar på för då går hon
 när längs botten ända. Nu mera användes
 hosh till flöten i stället för tröj för horren
 är mycket fördelaktigare. Alltså är armen
 färdig till att sys ihop och vays hit hallas
 för en fjärde del. Så återstår halvrens inredning
 den del av halvren som hallas för hugget
 syss fast en repstump på cirka fyrtio centi-
 meter lång med en ögla i var enda, mitt
 på denna repstump sätts ensten fast
 som hallas huggstenen den tjänar till
 att hålla telnen nere vid botten så att
 inte fisken går under telnen. Så sätts

en lika där repstump mit enet på
övre sidan av halvren, på denna repstump
sätta halvshian fast. Halvshian gårar till att hålla
telnen uppe och dells till att man skall
kunna se den var man har halvren så
att man inte dras föi øjent, föi naten
shall dras nogt så näi lika på båda
armarna. Halvshian är jord sora en halv-
mine halvshians storlek är cerha tretio
centimeter på längsta häl mellan fjädo
spetsarna. armens era unda sätta fast
vid halvren, telnen sätta fast i de øglor
som finns i de repstumper som sitter
fastsyda på halvren så syss armen och
halvren tillsammans övergången där-
mellan arm och halv hallas föi smäste-
gien, så näi alet detta är färdigt återstår

i andra ändan på armen sättes en pi-
vägsformig stake som hallas för jelajs
det tjänar till att sätta fast dragrenen i
jelajet är cirka elthundrapenton centime-
ter långt, vid jelajets sätter man fast ei-
ster denna sten tjänar till att hålla jelaj-
set ned vid hatten när man drar naten,
stens tygjd är inte så bestämt det har man
en som man tycker på ett par kilo eller
så där omkring. Hittå är naten fördig men
så återstår det att färga, eller berka naten
som vi kallar på värt språk. Man häpte
björkbark i sten, o brunde man då fö
tag i litet obär och så så var det bra
för barkosett blev då mörkare än med
vara björkbark ju mörkare barkoset
blev ju mörkare blev naten, ju mörkare

naten blev dock ättre var det för fisken
 hunde då inte se maten så bra, för att
 är maten mycket lyxig så han fisken myg-
 be väl följa längs armen och gå följi
 och fisken blir dåligt resultat. Bärning
 en tjänar även till att naten shall
 kunna stå sig mat röta, för att försum-
 mar man att bärha maten så han den
 ta lätt shada o allra hälst om sommar
 då vattnet är varmt. Då man nat
 i högsommaren så far man härra
 upp den till fiskes var morgon när man
 kom hem. För naten drar man för det
 mästa om nätterna för man drar alltid
 den slutsatser att fisken går inte med
 om dagen så bra som om nätterna
 när det är mörkt, men en tid fram på

varev & när fisken kom i leken do
hunde man dra mat om dager för då
gjorde det ingenting för då fick fisken
med i alla fall hållt om det var bra
salsken. Fisken som fanges här på jorden
med mat är huvudsakligen fidda och
alborsa o mort. För en fyralia är sedan
var det bra med grafisknaten här på
jorden. O här fick det att få sätta fisken
för här seglade tyckta fishshutor och
hämta upp fisken men fick ha sumpas
o lägga fisken i så att den var lever-
de när skutens kom, när skutan hadde
hämtat upp så mycke hon hunde ha i sitt
sumpar så seglade hon över till Tyskland
och sådde fisken och om hon tillbaka
och hämta upp mer fish. Träg last hadde.

Sputan cerha tre tisern hilo han hadde
 alika sumpar jåddorna släppte dom i en sump
 o abborrar i en annan sump föi dom kunde
 inte vara i en sump föi abborarna med sina
 skarpa fenor gjällade av fjället på jåddor-
 na därför fick dom ha fisken var föi sig.
 Bristeröfisken var på den tiden in sextio o
 sjutio öre på kilen föi jådden jämt om
 stora och småp o abborana var det talm
 och femtorn öre på kilen mörkt betades
 med tio öre på kilen. Så sinan man han
 dro nötter föi man skaffa dragren som man
 fick häja hos hamspinnaren o Karlshöra föi
 där fanns en hamspinnare föi i Tider som
 man fick häja rep hos eller beställa drag-
 ren var inte alldeles så grova som före-
 ppen, o dragren var cerha ethundra —

Tjugofem fanns länga och var utan
hampna. Så fick man ju laga att man
fick fatt på en bit att lägga naten i
och så den fick man beställa hos balygg-
aren i så god tid att man fick den tills
man fick naten fördig, eller om man
kunde komma åt att hänga en gammal
bit, båten fick vara en femton fot lång
om man skulle kunna synna naten
och grätor som man behöve när man
skall ut o dsa mat. Så fick man laga
till en så hallad näthår som man kunde
lägga naten på när man skulle bär den
upp och ned från båten. Materialet till
båten var tre nioget löjda björkhitar som
fick arbetas till på en certa tre meter
läng sedan borrade man hål i dessa hitar

cerha fem tvar millan varje hal sedan
 shaffade man en hujrar och halade
 barken av och satte dem i halen hildade
 fast dem så att den inte gick sönder
 när man här naten på den, den bor vara rato
 starkt förd för naten är vätt tung när den
 är nät. Så kommer vi till nätspelet, först
 sägas man ut fyra prem tva som är utthun-
 dratio centimeter långa, tva som är atestio
 centimeter långa de korta benen sätta in
 på mittet av de långa genom att glöja
 ett hal att sätta in det korta bent i
 det korta bent sätta framet sedan
 gör man till tre skior för att kunna
 sätta tillsammans dessa ben, skiorna är
 fyrtiosju centimeter långa alltså blir spellet
 fyrtiosju centimeter breit, i den skian

som sitter fast på mitten av spelet
 glögas ett ensamt hål i detta hället
 sätter man fast ett bräde i brädet
 boras två hål i dessa hål sättas två pinnar
 som sedan sätts fast i den nedre spiken
 som häler benen samman i nedre ändan
 på benen denna bräda är sextio centimeter
 lång och tjänar till att sitta på när man spelar
 maten i land. Rullen på spelet som tjänar
 till att spela upp repen på sätts fast i
 övre ändan på benen och är fyrtiofyra
 centimeter lång med två hål i i dessa hål
 sätter två pinnar fast på sjutiofem centi-
 meter långa, och tjänar till att dra runt
 rullen med där repen är fastsatta. Så far
 man även sätta märke på repen som
 går till sålunda att man får en svart

Tyglapp så mäter man av ~~och~~ vissa fannar
av repet så sätter man fast lappen där
så att den inte kan rambla väck från repet
så mäter man av vissa fannar igen och
sätter fast en ny lapp, man brukar sätta
fast två till tre märke på varje repring med
liko avstånd på varje ring, sedan tjugofannar
från natten står man en stor öglö på repen
som kallas för Tampon. När dessa märken
tjänar till att när man drar mot om natten
när så ser man inte moten eller halvskian
då när man sitter och spelar den som får
märke fast så ropar han till den andre att
han har märke då svarar den andre ja
då ser han hur långt han är efter då får han
spela något fortare så att moten går något
så när like. Därmedet mellan båda spelarna

är cerca trehundra meter. När dom sedan har
 spelat i halva resan ungefär så får man
 flytta ett stycke och spela vidare, men det beror
 mycket på om det är ström i vattnet så att
 naten streyker åt sidan då får man ju
 rätta sig efter det. För att det hället naten
 streyker så får man flytta med fortare och
 den andre han får sitta till där han sitter så
 länge för att hålla naten uppe så går han
 han för man han inte dra isand naten
 när som häst för där finns ju alltid sten
 i sjöbantur, man har ju alltid ett ställe
 som man har plockat rent för sten där man
 shall öja eller dra isand oann som vi kallas
 på varit snår. När man så shall till att öja
 så drar man alltid i fläntellmen när man
 öja i renvatten så drar man till sig

stentellnen i land när man så har fått
 i land maten och fisken är upplodad så
 shall maten huvudsakl. det vill säga att man
 böja vid halven och drar över den högra
 armen till vänster för att få tag i jidajiet
 medan den ene huvuda maten så ringa den
 andre av repen på det vänstra spletet och
 knyta den samman så att den inte går
 upp när man drar till sig den i ehen.
 När aktning är klart i land så sätter man det
 spletet som inta är ringat på stången av
 ehon och Tomspellet på ahlern så taras man
 ut ehen från land så att hon flyter nä
 böjer man att dra in maten i ehen ejen,
 en drar i plästellnen och en i stentellnen
 när man så har fått in maten ejen i ehen
 så flyttar man till ett annat matdrag.

I min handomr brukade vi o gå ut på hvile
en vid sex och sjuttiden så brukade vi hålla på
tills klockan var vid fem o sex på morgonen
så när vi kom island gick vi hem och fisk
och lite kaffe och mat det smakade rätt bra
då vid den där tiden när man kom hem.
Sedan gick vi ner till sjön igen och hängde
upp nätet till torches och ringde upp regen
och hängde upp dem på en stång att torfas
Näthänget bestod av grova mestahar som
man hadde shaffat i skogen slalat av
harken och joct dem slätta så att inte nätet
ringde upp sig på knagarna i nedre ändan
spittrade man till dem för att kunna sätta
med dem i jorden och i övre ändan fisch
ett par tre gånger sitta hvor som man
kretade till så att man kunde hänga upp

Tellnarna på sät fick hon hänga till fram
mat kruallen så sätjich man o Tog ner den
igen Tog båren och la den på och bar ner
den på bryggan och la den i kan och så
gav man sig ut igen på nytt fiske.

Vår det nu sät att en man räddde om all
redskaper så sät han lyja ur man som sät
med o dra mat förtjänten delades upp på
sät vis att maten Tog en tredjedel och den
som räddde om maten Tog en tredjedel och den
mannen som var lejd sätch en tredjedel
Alltså delades förtjänten i tre lika delar.

Vår sedan fisket med maten var över på
sommaren och hösten hängdes mat och repr
upp till torrnings den sätch då hänga så
länge att den blev riktigt väl torr sedan
lade man den på båren och bar i den i

sjöboden där den fick ligga tills fram på
vintern då man bar hem den i fiskarstun-
gan för det var förfallit att sitta ute, där
fick man lägga och laga alla häl och
kristfallighet som uppstött under tiden
man har använt den, Man måste alltid
hålla naten hel och i ordning tills våren
kom för då skulle man alltid passa på
så fort isen böjade gå ut, om isen
läg inne i vikarna där man hadde
sina bryggor och båtar och redskap sei
drog man ut ekan på en hälke till
rent vattnet och så drog man ut naten
för man ville alltid fåsöka med naten
så snart isen böjade o gå ur för jäddan
brukar alltid föja med under isen när
den går ur på våren. Var det sedan

angår matdrogen här omkring "jordö" och dess
 kringliggande holmar så behövs ingen sär-
 skild redskap för att rensa upp några mat-
 drag för hattens är här jämna och släta
 och fri från sten utan det att man
 plödhar kort några hällerstenar på stranden
 där man öja eller drager i landstaden
 Några löshängande nät behöves inte att
 hängas under armena på maten för hattens
 är jämna och slägligt fyrs överallt här
 Så finns det olika minningar på matdrogen
 här omkring på "jordö" ett drag hallas för svart-
 läcken, två hallas för ellenihlsdraget samtliga
 drag ligger till mot en fjär som hallas för
 sölfjär, ett drag hallas för elbhalychan, två
 för joejää, ett för ösnäsastenen, två för ösnäs-
 adraget, två på östanöns södra sida samtliga

drag ligger till mat en fjärd som hallas för stutta
 färjan, så har vi några drag norr om ostanön
 ett hallas för östra yttre gråggåsan och detandra
 för inre gråggåsan, skräpdedraget, häringastöt-
 ar, o hallas halv samtliga drag ligger till
 mat en fjärd som hallas halsfjäran. Så har
 vi nätdrag på vägnö som gränsar intill jörda
 där har vi drag som hallas för Hóngskehall-
 arna, brygga, Holjes häg, store sinn, o lille
 sinn, och skutnallen, samtliga ligger
 till mat söder om, så har vi Falvhagen
 på vägnö som ligger till mat stutaffjäran
 med tre nätdrag. Och hallas för Falvhugshallen-
 na, så har vi Sledöab, och inre sleddraget,
 på Sledö; så har vi lillasjö på Torkö, och store
 sinn på Helgo och lillesinn, samtliga dessa
 drag ligger till mot stutaffjärnan.

Så den redskap som förekommer vid
natdragning i rent öppet vatten är i
förra hand matkhan en bär att lägga
vatten på när man shall ha den
upp och mer från ekar, ett par nat-
spel att spela in repen på när man
har satt ut nötter i sjön. Det är van red-
skap som användes för att kunna dra nat
i öppet vatten oavsett ett par hästastöv-
lar så att man kunde gå ut i sjön
lite om det skulle behövas, o så att man
inte blev våt om fästerna fördet var
inte hälso sant om vintern och hösten
när det är kallt i vattnet. Så kommer
ni till sillnötter Sillnötter bindas på samma
sätt och vis som gräffishötter samma
sorts garn somma material till tellnar

flöten och senken, fast är sillnoten för
 vara fyrtio färmar lång på var arm
 i stället för att grafisknoten inte får
 vara mer än tretio färmar lång på var
 arm, sillnoten för ^{ja} är båda ^{my} mindre
 moshor är grafisknoten cirka fyra fem
 hundar på den för annars går sillen
 ej emot noten och halven får även
 vara tät så att den håller siller innan
 i halven om det skulle hänta att man
 skulle råka till att få ett par tusen
 kilo i draget så blir det bra närest
 ning i halven, då är det frågan om
 att ha redskap som håller, här är vid
 jordö kommer sillen i allmenhet in i
 Maj månad och då börjar man dra
 ner för att se om någon silt har kommit

23

in det han gi mycke val hādde att man
han fād dra många gängar utan resultat
tut, men man måste gi försöka och den om
man spraja någon sill man går i allmen-
het ut vid fyrtiden på eftermiddagen med
natur, för tidigare på dagen är det inte
lönande att försöka, för mitt på dagen
går sillen upp från sjöhällorna, och upp
på grundare vatten för att söka upp
någon plats som dom tycker om att
leka på, o då går sillen vidt omkring
på fjärar och såper o då han man inte
räda dem med naten men så mat bruk-
er sha dom gå ut igen i fjärren
över natten då är det just här att passa
på när dom kommer upp i från fjärar
och shall at igen, dit gör dom i allmenhet

25

om nätterna, för dom går sällan upp på
 fjäril om nätterna, o så fram mat tidtiden
 är det slut på kvällen för då har dom redan
 gått ut i juprinnar. Men brukar även i land
 försöka på morgonen vid soluppgången men
 det brukar för det mesta o bli dåligt resultat,
 för man ett bra drag på kvällen så har
 man att föra in god stund fram på natten
 med att hava upp sillen i lädorna.
 som fiskhandlarna tillhandahåller, lädor-
 na får man gå en till Karlskrona med
 motorbåt o hundra hem så att man har dom
 till hand sär man får sitt annars han
 man inte transportera in dom till stan.
 På lädorna är det lite olika storlek o
 del är på tretio kilo, en del på fyrtio kilo, o
 en del på femtio kilo. Sillen fastas med

Tio, upp till fenton är på silen, hos fiskhandlarna. När man så har lyckas fått i land ett drag med sill, så för man försöka att få ett budskap till en som har motorbåt att han kommer till platsen med den och så när man har hämtat upp så många lador att motorbåten får last så får en man fligo med till stan och väga upp sillen, medan man är i stan med första lasten, så den andra kamraten har upp mera sill i lador tills man kommer tillbaka o så har man fler Tomlador med sig tillbaka när man går hem från stan. Efter som man har bara sny motorbåter så får man gå för gängor till stan, så fort man har fått någon sill på kvallen så får man ringa in till fiskhandlaren.

att vi har fått så många kilo sitt
 tillsexingsel m tio, över hundra kilo, oftast
 som vi har havat upp så många läder vi
 kan ha så kommer vi i natt, o då får
 inte fishhandlaren gå hem utan passa
 på när man kommer in till stan
 o väga upp sillen, för fishhandlaren
 måste ha in sillen så fort som möjligt
 för att dom shall kunna få is på sillen
 för annars häller den sig inte att sända
 i någ den på järnvägen till sina kunder.
 Nu för tiden går det bra att kunna få in
 sillen till stan, för det finns motorbåtar
 att få leja, för i tiden före en fyrtio år
 sedan omkring ardettonhundratallet då
 fick man segla och so till stan med stora
 stor det kunde vara rätt drygt ihland

när det var lugnt wieder så hunde hela
 dagen gå^o åt innan man var tillbaka
 Dom som slyglade till stan fick alltid i upp-
 drag att höja hem sittet brävin so^o att de
 kunde sätta sig en riktigt kaffejöch när dom kom från
 stan för frumtimmern hörde alltid kaffe o
 jöch ut till matdragarna o så blev det en
 kaffejöch eller två^o o så höjades matdragning
 ur ejen fram mat huäller. Nu för tiden
 får man inte dra sillaten på fredagskvällen
 för fiskahandlaren kan inte taga emot
 någon^o på lördagsmorgonen för han kan
 inte hinner o avgöra sillen på lördagen.
 Men so^o bojor man på söndagseftermiddagen
 ejer. Sillen har vid jordö^o gå^o inte upp på
 fjärden med vilken vind som hälst, passar
 inte min den så stannar sillen ut i sjöpråman

Den vind som passar siller här vid fjordö
 för att den shall gå upp på färjan är
 helst Ostlig och Sydostlig vind och lite jäm
 huling och Salshensväder, går vinden om
 till annat väderstreck går siller ut i jup
 rånnan och går där, & där kan man
 inte ta den med mat för rånnan är
 cirka sex farmar jup. När siller har
 kommit richtigt i gang så brukar silla
 tiden o vara en fjorton dagar eller en
 tre veckor sedan försvaras siller ut
 i stora havet ejer och kommer inte
 ejer för än till nästa var ejer, det kan
 ju vara lite olika med sillfisket för somma
 är kan det vara dåligt med sillen, och
 samma år kan det vara ^{med} fördel siller beror
 mycket på vind förhållanden här ute är förlagda

Förr i tiden en certa punti o sexti år tillbaka
 var det ju fler nattlag än det finns nu förtidens,
 efter som det var bara små bönder på jordö så
 hadde dom shaffats sig en mat allesammän
 att fisha med, förgävster på så små gårdar
 var ju inte någon inkonst att betala
 några shulder med utan dom fisha ju fisha
 litet också till skuldär och räntor. Eftersom
 fisheratten bring jordö är ett sammanblan-
 det fisheratlet så har den ene strandgaren
 inte hindra den andre strandgaren att fisha
 på hans strand. Och inte han han hyrda
 bort sitt fisheratten till någon utomståen-
 de heller utan präga dom andra strandgä-
 na till men efter som jordö är så liten o
 så är där ingen som ger sitt samtycke
 där till, för där är ju så många som behöver

fiska själva. Men i sittalider då kom där
flera nöllag från andra håll för att dra
sill som inte hunde huvdras egentligen men
strandgägaren hadde rätt att dra första draget
o pröva om där pans sill fisk han då nägra
sillar så hunde han rätt att dra ett drygt tio
sedan fisk dom ^{ut}efter som nöllagen hadde
kommit till platsen, där hunde var en
fyra fer nöllag, efter som då sillen kom
igång för fisket, så bildades bolag och
då fiskade de tillvarmannas så länge sillen
var igång och delade förtjänsten när det
var sent med sillen, för det hunde ju
härda att en del fisk bra med sill och en
del hunde få dåligt. Men nu för närvarede
han dom utestänga sättermående nöllag som
kommer till om nåhet för att öbaarna kan fiska

höttre, dels finns det inte mer nättag i mör
 på ön, och fisket har här inomstads blivit
 mycket sämre på senare åren både med
 sillfisket och annan fisk, så det är ju
 inte just så juraende med nätfisket nu för
 tiden, så någon hittat ny mat är ju inte så
 pålitligt att shaffa just nu för den härstam
 ju mycket pengar, vi behöva fyra hundra
 kronor, utom den som har en gammal mat
 så får dom tagga o tagga så gott de kann
 och sätta i en lit ibland, nu går det ju
 bra med det också, för det är bara till att
 skriva till fabriken efter en ringa o
 försäkra klar o sätta fast i stället för en lit
 som är fördälig. Så kommer vi till hetsnoten
 ja här förfördö använde vi enger särskilda
 hetsnot utom när vi drar på hästen efter

bete sā använder vi samma mat som till
gräfsherr utan det att man sätter i en
finmärkare här sā att beten inte går
ijerom marshorna i halvver för beten
går för det mästa ut i halvver när matens
kommer mat land, sā man behöver inte
reskera att beten går på arnarna och går
ijerom, man kan inte dra efter några
bete för är sent på hästen i November
minrad och senare sā länge det är öppet
vattnet förstas, det brukar inte förra till
med is för är på nyåret, Man kan inte
dra efter några bete för är så sent på tiden
för dom lever int i sumparna för vattnet
är för varmt. Det hör helst vara solsken
och lugnt väder annars får man inga för
bete stå i halvver vid hulet väder.

Men föi en Tretiofors är sedan då lans där i
 Karlshamn ett nötlag som hetade Sjögren dom
 drog alltid mat om vintern och fick heta dom
 hyrde fiskeratten omkring Karlshamna stad
 Det fick vi hinnando oss om vintern föi
 att få heta föi här hemma fick vi ej så lite
 heta så det var ju en ringo del, man fick gå
 in till stan o spörja var nöddragarna var
 o dra mat, Det hunde ju hända illand att
 man fick gå igenom hela stan till andra
 sidan och ut på sjön föi att träffa dom.
 Så har jo då skriet om maten och dess bruk-
 ning i öppet vatten omkring jordö och dess
 närliggande hålmar. Men så kommer
 vi till isatser som drages under isen
 För att kunna dra isat måste man vara
 sex man i loget. För det första måste man

läga till allt som tillhör notbragningen under isen nater fikk jöras i ordning isocärna fikk tagas fram, dragbälten, brökhorna, jugor, orjebaggen, isyxarna fikk slipas så dom blev vassa, matrepen fikk mätas av, man behöver inte mer än hälften så långa rep när man drar isat, nu häölle fikk jöras i ordning, för att sätta nater på, så fikk man sätta tråkostörlarna så att man kunde stå på dem hala isen, när man skulle sätta tråkostörlarna så tog man rätt på gamla, utan de smidde spikarna, där tog man in hammare och smidde ut dem så att de blev tunna, sedan huggde man av dem ett tunn, så slog man i tre i hölen, o tre i tår, på tråkosten, så var dom klara. Sedan samlades marshöpet och tog rätt

på alla grajor som skulle med, så var till
att komma överens var man skulle försö-
ka förlita draget, där man så kom till
platser där man skulle försöka, så fick
några bojiga med att hugga upp en vakh-
is vid land öjivakan som den halla-
des för, där näten skulle dregas upp, så
fick dom andra bojiga med att hugga
ut boarna som går snett ut från öji-
vakan, en certa sex, sju, hål huvende
på huf brett man vil ha draget, när
man så har hugget ut boarna, så bojigar
man att hugga ut armen, då går man
ut från hörmhället på boen, och går en
rah linje rätt ut, om man går förl och
att steg ut var hälen shall huggas,
han går förl och steg ut har många steg

räin är en isocari är cirka en oderton
 alnar lång, när han har gått ut så många
 steg som räin är lång så huggar han
 ett hugg i isen, där stanna en man
 och leva hugga upp hålet och nästa
 man går till nästa man, han har huggit
 et så undan för undan, tills han har
 gått ut så långt som man tänker ha
 draget, sedan får man hugga nya boar
 på den yttre ändan, i samma form som
 vid land, när man har huggit ut första
 boen & så huggar man ett stort hål som
 kallas för sätvakan, så fortsätter man
 med andra boen, när den boen är uthuggen,
 så vänder man o går mot land igen.
 Sista hålet på boen vid land som kallas
 hörnboet sätts istycket upp på hant för

att det shall synas var höimhalet är när
 man shall hugga ut andra armen, så att
 man kommer sät med armen när man
 går i land, alla istycken i hålen Tagas
 upp på isen för annars blir dom ivägen
 när man shall skuta fram råen. Så
 när draget är uthugget så tar man
 hållken med noten på och råna som
 är fastbundna vid hållken, råna får
 sedan åsa längs isen när man drar
 hållken från det enda stället till det andra
 när man så kommer ut till sättrakan
 med noten göras råna lösa från hållken
 repen sättas fast i storändan på råna
 i ett hål som är borrat i ändan för
 ändamålet sedan skuter man ned råen
 i sättrakan och nu man tar en gunga o

jer sig i väg med räin hor till hörhället
där drar han upp repen, så sätter man
fatt andra ändan på rypt i jefajstt, sedan
fortsättas o dra tills man har draget ut
hela armen, Sedan tar man den andra räin
o skuter i väg på samma sätt som den
andra räin o drar ut den andra armen,
mai så maten är utdragen under isen så
svänger räinen i hörhället som går till sålunda
att man sätter fujan på räinen i en certa en
alm fräj ändan på räinen so tar man rypt
o sträcker det upp och slår det om ändan
på fujashäftet sedan bryter man mat i
kanten i hålet så svänger räin under isen
mai så räin bli nog svängd så att hon
reker mat nästa hål så skuter man i väg
räin träffer hon inte rätt i hålet så har man

en krök som man hällar föi krökhå och
 tar ner i hålet och drar fram räen i hålet
 och så fortsätter man till nästa hål så
 fortsätter man undan föi undan tills man
 kommer till sjätte hålet där slår man
 upp repen o så hävjer man att dra goda
 mäten lika på båda sidor, trå man
 på var sida, när så trå man har dragit
 upp en litet av repen, det vill säga en man
 på var sida, så tar de andra trå tag föi
 att dra men skulle mäten vara mycke tung
 så får alla fyra dra på en gång, och häller
 man på att dra i det hålet tills man får
 upp tamren ett stycke på sien, den som
 då skuter räen i förväg han drar upp
 repen i det sjätte hålet igen, & så flyttar
 man till dä hålet o hävjer dra tills man

får upp Tamren igen i det halte så får
 man hålla på enden föi enden tills man
 kommer fram till öjningsvaken där drager
 man upp räven på isen o så får man
 ringa upp reyen så fort man hala hem
 den, så när nöten kommer fram till vaken
 så kryssar man armane föi att stentälarna
 shall komma tillsammans, så står en man
 med öjelaggen och håller ned stentältnarnas
 till hattet så inte fisken går under tällner
 nu man drar i stentälnen och nu håller
 upp florstålen, och nu man skriver nöten
 ut så att den inte kommer i en hög, på
 armane sitter tyglappar fastsatta som man
 kan föi att kunna se att man drar nöten
 jem, då så nöten är uppdragen på isen
 och fisken är upphöckad så är det att taga

fran hälken med båren på o so° var det
att lagga på naten på båren o binda fast
rämen vid hälken o legga upp repen över
naten, all den andra redskapen plockade man
på en annan hälke, var det sen så att
man fick bra med fisch i draget så huggde
man ut det drag till vid sidan o då hem
de man ryttla den ena armen av det drag
man hadde dragit, o slippa att hugga så
många hål, När man hadde slutat att dra
fri dragen, så om det sät ut att bli hället
o pressa så fisch man så fast naten med
ryp om hälken o så fick man legga
ner naten i vaken över naten så ett
den inte frös ihop föi då hunde man
inte rö upp den dagen efter, när man
så hade dragit så många drag så att man

hadde fått lite fish, så fick ett par gå till
 stan och sälja fisken medan huggde de andra
 av laget ut ett annat drag o så fick det
 gå undan föi undan så länge man fick
 någon fish, blev det dålig fångst så sluta-
 de man upp ett tag o sen försökte man
 i jen ett tag, blev det inte någon fish så
 slutade man upp föi vintern och hängde
 upp naten till Torkes på hänget vilket
 kunde ta rätt så lång tid föi det är
 ju alltid dåligt Torknäder på vintern,
 Men nu mera drar man ingen inat föi
 det lönar sig inte, föi det finns så dåligt
 med fish nu föi tiden så det ser ut som
 att fisken shall försvinna inomkrårs
 åtminstone här omkring där värd fiskerattem
 Och därtill ger man skulden på alla

ållåttergarser som har kommit till
 på senare tider, dom tar all fish som
 kommer fram i deras väg, För ållåtter-
 garen står utsatta nästan vid varje redde
 på hästern, När då fishen kommer och
 shall gå in på fjärland så bär det
 ju på huvudet in i ållåttergaren
 med delsamma o så bli det dåligt
 med fish på inre fjärnan, så det blir
 särre för varje is som går så långt
 de få ha ållåttergarser. O när dom
 shall mittja sitt ållåttergarn så kan
 det vara många tusen småfish och yngel
 i struten som blir döda när dom mittja
 o på så vis så bli ju fishen utdöd till
 sist, det är ju många småfishare som
 har lagt in och fört plagomål över båtengunum

men det hjälper ju inte för det här de blåga
 det är ju de stora som har talan och har
 strandat, överheter har ju varit ute och
 skulle se hur det var, då skulle di fara ut
 till åtbätengarnen och se om där var någon
 småfisk som låg död på båten, men där var
 fiskarna så hängiga att dom för till sådana
 bätengarn där dom inte brukade få någon
 småfisk och där sag dom där att det inte
 fanns någon död fisk på båten o där födde
 ju inte bätengarnen någon shada vid
 småfiskerna, mān så på andra ställen
 kunde ligga undedels mitt på båten
 med död fisk men ^{därför} de inte dit
 med herrarna så dom fick se hur där sag
 ut, en massa småfisk hörde de hem och
 hohste till grusarna, Uttsö blir ju i all

45

smafish som kommer i båtengarnen
dödad och förtöjd, sådant miste ju
saknas i sjöar när all tillväxande fish
bliv dödad på sätet. Dessa blad som är
redskrivena här finns ju matdragningen
under isen o i öppet vatten, under tider
som man fiskar med nötter så tar man
ju alltid upp så mycke fiskar som behövs
för hushållet man använder den helot fisk
men på sommaren när man skulle hålla
den leverande så hände det att ibland
så dog in del fisk, den fick man ta hem
och rensa, det var humedskälligen abbora
och bras o mit renningen tillsvid sätta
att man spröts upp magen på fisken tog
ut isarna skar av humdet så hadde
man en balja med vatten där lade man

fishen så fort man ränsade den, när
 man hadde renset så myche fish man
 hadde Tagit hem, så tråtade man fishen
 närl sedan hengde man upp dem på
 ett smie längs husväggarna i salshem
 till Torkes den mindre fishen som hängdes
 upp till Torkes den flätte man inte för
 den torkade ända, så när fishen blev
 riktigt torr tog man in den och lade
 den i en kasse som hängdes upp på in-
 den tills vintern kom, då var det att haka
 potatis och Torkfisch hakt förtas, den större
 fishen såsom brax den flättes och sattades
 i en hutting och sattes i källaren. Såhadant
 födde man med orden man fick salta si härt
 på fishen så att den inte blev sur, såhär
 man saltt fish och Potatis till, sås hadde man

lingon och mjölk. Och lingondoppet
bestod av lingon som hörtes i tan, och så
hölltes dom sura och lades i en kruka
när man var skulle använda lingon-
dappa till potaten so läggs det upp så
mycke lingon som gick ut den gangen
10° röde man i lite sirup för att
dom inte skulle vara så sura att
åta